

NUMMER 4
JANUARI 2018

Nieuwsbrief

van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland

Van de redactie

Met deze Nieuwsbrief willen we betrokken leden, gasten en vrienden van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland informeren over wat er in en buiten die kerk is gebeurd en wat er staat te gebeuren. De Nieuwsbrief is bedoeld als opvolger van het *Bisschoppelijke Mededelingenblad* (BMB), dat voorheen aan geestelijken en leden van kerkbesturen en commissies werd verstuurd. De brief bevat informatie waarmee we het midden proberen te zoeken tussen enerzijds het meer opiniërende nieuws in *De Oud-Katholiek* of de nieuwsvoorziening via de website van de landelijke kerk (www.okkn.nl) en anderzijds het soms zeer persoonlijke nieuws dat via het *Nieuws voor Pastores* wordt verstuurd.

Pastoor Rudolf Scheltinga heeft zich bereid verklaard om als eindredacteur de Nieuwsbrief in elkaar te zetten. Lidwien van Buuren en Niels Ras helpen bij layout en tekstcontrole. Bijdragen vanuit de parochies, commissies of individuele personen kunnen aan rbjmm.scheltinga@kpnmail.nl worden gezonden en indien nodig beslist hij in overleg met de bisschoppen over plaatsing. Het ligt in de bedoeling om deze Nieuwsbrief zo mogelijk maandelijks te laten uitkomen. De initialen onder de bijdragen zijn van de schrijvers van de berichten, die aan het einde van de brief worden genoemd. Berichten kunnen ook overgenomen zijn van websites.

Via het Bisschoppelijk Bureau in Amersfoort wordt de Nieuwsbrief digitaal aan de geestelijken en de besturen van parochies en staties verzonden. Ter plaatse kan men bepalen aan wie de brief verder digitaal of geprint verzonden wordt.

Als bisschoppen hopen we met deze Nieuwsbrief te voorzien in meer informatie over wat er plaatselijk, landelijk of zelfs internationaal in onze kerk gebeurt. We houden ons aanbevolen voor uw kritiek, suggesties en bijdragen. DS en JV

Landelijke kerk:

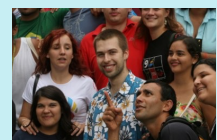
Viering kerkelijke
gemeenschap met Zweden
pagina 3

Bisdom Haarlem:

Overweging bij de Vespers
van Epifanie
pagina 6

Vraag en aanbod:

Stewards gezocht voor de
Wereldraad van Kerken

Pagina 12

Colofon

Oud Katholieke Kerk van Nederland
Kon. Wilhelminalaan 3
3818 HN Amersfoort
033 - 462 08 75
e-mailadres Bisschoppelijk bureau: buro@okkn.nl

E-mail aartsbisschop Joris Vercammen:
abvu@okkn.nl

E-mail bisschop Dirk Jan Schoon
dirkjanschoon@gmail.com

Eindredactie

Rudolf Scheltinga
rbjijm.scheltinga@kpnmail.nl

Lay out

Niels Ras

Tekstcontrole

Lidwien van Buuren

Aan dit nummer werkten mee:

AMF = Anne Maaike Folkers

DS = Dirk Jan Schoon

JV = Joris Vercammen

LvB = Lidwien van Buren

LvS = Leonie van Straaten

LW = Loek Wagenaar

PBS = Peter-Ben Smit

RS = Rudolf Scheltinga

Inhoud van deze Nieuwsbrief

1. Van de redactie

2. Inhoud van deze Nieuwsbrief

3. Collegiaal bestuur

Vergadering 15 januari

Beleidsnotitie Diaconaat

3. Landelijke kerk

Viering kerkelijke gemeenschap met Kerk van Zweden

In memoriam Hans Knottnerus

In memoriam Frans Teunissen

6. Bericht van de onderzoekscommissie seksueel misbruik OKKN

6. Bisdom Haarlem

Overweging bij de Vespers van Epifanie, Haarlem 7 januari

8. Overige berichten

Bij de opheffing van de Stichting Oikos

Inspirerend bezoek uit Congo

Liedbegeleidingen gezocht of aangeboden

11. Op komst

Weekend voor jongeren van het bisdom Haarlem
Staal en water: met de Raad van Kerken naar Den Helder

Inspiratiedag Kerkproeverij

Summerschool Oud-Katholieke Theologie 2018

Internationaal Oud-Katholiek Congres Wenen 2018...

... en jongerencongres

12. Vraag en aanbod

Stewards gezocht voor de Wereldraad van Kerken

AGENDA

9-11 februari: Stuifduinweekend in Waarland

16 maart: Staal en Water, werkbezoek Raad van Kerken aan de marine in Den Helder

6 april: Inspiratiedag Kerkproeverij 2018, Hilversum

1-6 juli: Summerschool Oud-Katholieke Theologie, Utrecht

20-23 september: 32^e Internationaal Oud-Katholiek Congres en Jongerencongres, Wenen

Collegiaal Bestuur

Vergadering 15 januari

Omdat de vergadering van december was komen te vervallen, had het Collegiaal Bestuur (CB) in de vergadering van 15 januari een volle agenda af te werken. Priester dr Remco Robinson was voor het eerst aanwezig als nieuwe vertegenwoordiger van de Utrechtse Geestelijkheid. Er werden besluiten genomen over de toekenning van een ondersteuningssubsidie aan de statie Twente, over een nieuwe regeling permanente educatie voor de geestelijken en een tabel dienstverlening naar omvang van de aanstelling van de pastoors. Het CB stemde in met een voorstel om de formatie van de parochie Amersfoort stapsgewijs van 0,9 naar 0,7 fte te verminderen, met de formele opheffing van de Stichting Oikos (zie een bericht van Loek Wagenaar verderop in deze Nieuwsbrief) en met een kortlopend pilotonderzoek naar de administratieve ondersteuning van penningmeesters, eerst in het bisdom Haarlem, gefinancierd door de Haarlemse Bisschopskas. We keken kort terug op de synode van afgelopen november, met name voor wat betreft de bestuursproblematiek en de Commissie Stevens. Ook boog het CB zich over de wisseling van de wacht in de redactie van De Oud-Katholiek. We bespraken het verslag van onze vertegenwoordiger prof. dr. Jan Hallebeek bij het Contact in Overheidszaken (CIO), het overleg van de gezamenlijke kerken met de overheid inzake de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dankzij de goede voorbereiding door het Bisschoppelijk Bureau en de strakke leiding werd het geen nachtwerk. DS

Beleidsnotitie Diaconaat

Zoals op de Synode 2016 was afgesproken heeft het CB de diaconale activiteiten in onze kerk in kaart gebracht en geprobeerd daar een lijn in aan te brengen. Het resultaat hiervan, de Beleidsnotitie Diaconaat 'De dienende kerk', is of wordt binnenkort op de website van de landelijke kerk (www.okkn.nl) geplaatst en kan daar geraadpleegd worden. DS

Landelijke kerk

Viering kerkelijke gemeenschap met Kerk van Zweden

Van 19-20 januari vond in Utrecht een buitengewone Internationale Oud-Katholieke Bisschoppenconferentie (IBC) plaats, waaraan een delegatie van de Kerk van Zweden deelnam onder leiding van de aartsbisschop van Uppsala, mme. dr. Antje Jackelén. Ook waren er waarnemers van de anglicaanse

kerken en van internationale oecumenische organisaties als de Wereldraad van Kerken en de Conferentie van Europese Kerken bij aanwezig. Op zaterdag 20 januari gingen in de Utrechtse Gertrudiskathedraal de aartsbisschoppen van Utrecht en Uppsala samen voor in een plechtige eucharistieviering, waarmee de vaststelling van de volledige kerkelijke gemeenschap van de kerken van de Unie van Utrecht en de Kerk van Zweden werd gevierd. De dag ervoor sprak aartsbisschop Antje Jackelén in de Utrechtse Geertekerk op uitnodiging van de Raad van Kerken in Nederland de jaarlijkse Oecumenelezing uit (zie foto boven). Voor meer foto's en een uitgebreider verslag: zie de website www.okkn.nl. LvB

In memoriam: Hans Knottnerus

Op 29 december 2017 overleed diaken Jacobus Johannes (Hans) Knottnerus op de leeftijd van 68 jaar en zaterdag 6 januari 2018, op het feest van Epifanie, hebben we

afscheid van hem genomen in de aula van het Gemeentelijk Crematorium te Eindhoven. Op 9 februari aanstaande is het vijfentwintig jaar geleden dat hij tot diaken werd gewijd: een bevestiging van zijn werk als krijgsmachtspredikant.

Geboren op 24 mei 1949, groeide Hans op in een hervormd gezin dat in de jaren vijftig toetrad tot de oud-katholieke Gertrudisparochie in Utrecht. Hij voelde zich aangesproken door het werk in de kerk en ging in de jaren zestig naar het Oud-Katholiek Seminarie in Amersfoort, waar hij zijn middelbare school deed. In plaats van theologie te gaan studeren, ging zijn weg echter richting het maatschappelijk werk. Hij werkte in de reclassering en bij het Leger des Heils, met een grote inzet en overgave. Hij trouwde Marleen Kamp en ze werden gezegend met drie kinderen: Annemarie, Erik en Petra. Helaas hield het huwelijk geen stand. In 2001, nadat Hans de pijn van de scheiding enigszins verwerkt had, trouwde hij met Marianne Roos. Dankzij haar steun en zorg is hij tot op de laatste dag van zijn leven thuis kunnen blijven.

Na zijn werk als maatschappelijk werker ging Hans theologie studeren. Dat leidde ertoe dat hij aangesteld kon worden als legerpredikant met een kerkelijke zending door de aartsbisschop van Utrecht: een droombaan voor hem. Vanwege bezuinigingen bij de krijgsmacht kon hij daar echter niet in vaste dienst komen. Hij bleef heel zijn leven trots op zijn titel van majoor-legerpredikant. Daarna heeft hij nog gewerkt bij het justitiepastoraat, tot aan zijn vervroegd pensioen met 55 jaar.

Hans' activiteit binnen de OKKN gold zowel de

Eindhovense parochie als het landelijke diaconale werk. Wonende in Son heeft hij de groei van de Eindhovense parochie meegemaakt en mee ondersteund. Hij is lang secretaris van het kerkbestuur geweest en de vaste voorganger in de maandelijkse Dienst van Schrift en Gebed. Op het landelijke niveau was hij secretaris van het diaconale overleg. Hij heeft zich ook ingezet om het permanente diaconaat meer op de kaart te zetten, een opdracht die nog niet voltooid is. Verder is hij in vele parochies van het aartsbisdom gastvoorganger geweest en heeft hij vele jaren de aartsbisschop geassisteerd aan het altaar bij pontificale vieringen in de kathedraal.

In zijn preek bij de uitvaart zei de aartsbisschop over de wijze waarop Hans in het pastoraat stond onder meer: *'In heel zijn werk is dit ook de rode draad: naast mensen gaan staan en eerst naast hen die in nood zijn. Ongetwijfeld zag Hans iets van zichzelf in die mensen terug. Ook al deed hij zich zeker op enig moment als een kleine macho voor, hij was het echt niet. Hans was een zachte man die zachtheid zocht. Hans was niet meedogenloos, integendeel zocht hij zelf en bood hij anderen mededogen. Hans was soms ook onzeker en dat vertaalde zich in een wat onhandige omgang die door anderen onterecht kon geïnterpreteerd worden als afstandelijkheid. Maar dat was Hans in zijn hart zeker niet: afstandelijk. De verhalen uit zijn werk in de reclassering, de krijgsmacht en het justitiepastoraat: ze hebben allemaal datzelfde refrein: in meest heftige situaties probeerde Hans er voor hen te zijn die in nood waren, te lijden hadden, verdriet te verwerken kregen. (...) Precies dat streven om dicht bij de mens-in-nood te staan bracht hem soms in conflict met de instituten waarin hij werkte en ook wel eens met de kerk, ook een instituut. Het ging er dan bij hem niet in dat een instituut zijn oprechte solidariteit niet kon delen. Hoe kon het nou dat je je als gevangenispredikant bepaalde dingen niet kon veroorloven ook als die duidelijk een positief effect hadden op de gedetineerden. Hoe kon het nou dat in de krijgsmacht koele regels de voorrang konden hebben op menselijke nabijheid die zo nodig was. Maar Hans kon als predikant een vrijplaats aanbieden waar die regels tussen haakjes stonden en mensen helemaal zichzelf konden zijn. En dat*

maakte hem zielsgelukkig. Zo keek hij ook naar de kerk, die voor hem geroepen is om een asiel te bieden aan mensen en een plek te zijn waar menselijkheid in het centrum staat.(...)'.

Dat deze herinnering aan diaken Hans ons blijvend moge inspireren. De Heer zij geprezen voor al het goede dat door Hans tot stand mocht komen. Dat hij voor altijd een thuis gevonden mag hebben in Gods huis met zijn vele woningen! JV

In memoriam: Frans Teunissen

In korte tijd verloor onze kerk opnieuw een geestelijke. Op nieuwjaarsdag 1 januari 2018 overleed emeritus pastoor Frans Teunissen op

de leeftijd van 78 jaar, in vrede met zijn leven gaf hij zich over aan de Eeuwige.

Dat leven begint met een Brabants-Roomse jeugd, waarin hij gelukkig is. Al jong voelt hij roeping en hij zit op het klein- en grootseminarie in tijden van verandering. Dat professor Schillebeeckx en bisschop Bekkers vanuit Rome aan de studenten komen vertellen over het Tweede Vaticaanse Concilie is een van de bijzondere gebeurtenissen in zijn seminarietijd. Frans genoot van die tijd.

Op 23 mei 1964 wordt hij samen met 17 andere jonge mannen tot priester gewijd in de Sint Jan in Den Bosch. De handoplegging door bisschop Bekkers en diens hulpbisschop Bluysen hebben voor hem veel betekenis. Van Bekkers ontvangt hij 'de vrijheid van geweten', van Bluysen 'de omgang met het mysterie God' – zo beschrijft hij het zelf. Hij wordt benoemd in de grote parochie van zijn geboortedorp Sint Oedenrode en voelt zich daar heel plezierig. In 1966 is hij ceremoniemeester bij de begrafenis van bisschop Bekkers en hij spreekt voor zijn beurt als hij pleit voor de benoeming van Bluysen tot bisschop. Het boek *God verborgen en nabij* van bisschop Jan Bluysen wordt en blijft zijn richtsnoer. Wie Frans slechts enkele malen gesproken heeft, weet al dat deze herinneringen

hem dierbaar waren én hem gevormd hebben: een goede denker, een bewogen ziel en altijd in voor een goed gesprek, niet bang om zijn kritische geluid te laten horen.

In 1968 neemt hij afscheid van het parochiewerk en gaat werken op de personeelsafdeling van het Academisch Ziekenhuis in Leiden. In Alexis Smits vindt hij zijn lief en samen krijgen zij drie dochters, waar hij gek mee is, evenals met de kleinkinderen die later komen. Hij noemt deze periode zijn 'leekentijd', waarin religie een keuze is: hij houdt contact met de kerk. Van Leiden gaat hij naar de Universiteit van Tilburg en als secretaris van het Centrum voor Wetenschap en Levensbeschouwing neemt hij opnieuw tijd om theologie te studeren. Rond de eeuwwisseling wordt Frans lid van Scala, een vereniging van christenen en mensen uit andere emancipatiebewegingen, die samen zoeken naar een voortgang van religieus leven, passend in deze tijd. Hij raakt opnieuw religieus geëngageerd en voelt zich thuis in onze Oud-Katholieke Kerk. Hij gaat een bijzondere weg, want hij wordt als emeritus-pastoor op 11 november 2009 geïncardineerd in de geestelijkheid van het aartsbisdom Utrecht en benoemd als assistierend pastoor te Eindhoven.

Frans heeft veel voor de parochie betekend, als collega van pastoor Piet Coemans, als inspirerend en bewogen gesprekspartner en tochtgenoot van alle parochianen en belangstellenden. Voor Frans ging het altijd om kwaliteit en diepgang, boven de regels. Hij was als priester een leraar en soms een vurige, kritische profeet: zijn geloof in God en mensen hebben we ervaren in het samen vieren, leren en ontmoeten. Dankbaar zijn we, dat we elkaar leerden kennen én dankbaar voor wat hij gegeven heeft: zichzelf, wie hij was en wie hij steeds meer geworden is, een man Gods, die van mensen hield.

Moge hij rusten in vrede. LvS

**In de volgende Nieuwsbrief besteden we
ruim aandacht aan het overlijden van
Antonius Jan Glazemaker.
Hij ruste in vrede!**

Bericht van de onderzoekscommissie seksueel misbruik OKKN

De Onderzoekscommissie Seksueel Misbruik OKKN is haar werkzaamheden gestart en gereed om (nieuwe) meldingen te ontvangen en te behandelen. Wij nodigen iedereen uit om contact op te nemen in het geval u slachtoffer bent (geweest) van seksueel misbruik of grensoverschrijdend gedrag binnen de OKKN of als u daarvan getuige bent geweest of er op enigerlei wijze kennis van hebt gekregen. U kunt dat doen via een mail of chat: www.verbreekdestilte.nl of per telefoon: **0900-9999001**. U kunt ook mailen naar de secretaris van de Onderzoekscommissie. Haar mailadres is: m.denekamp@casema.nl. Uw melding wordt uiteraard vertrouwelijk behandeld. Ook zal de Onderzoekscommissie in de komende tijd zelf mensen benaderen van wie haar bekend is dat zij informatie kunnen verschaffen. Voor de verdere gang van zaken verwijst de Onderzoekscommissie naar haar protocol met bijlage, te raadplegen via de website www.okkn.nl.

De Onderzoekscommissie bestaat uit de volgende personen:

Mr. G.A.M. (Wiel) Stevens, voorzitter

Mr. A.M.T. (Miek) Denekamp-Mulder, secretaris

Drs. L. (Liesbeth) Erftemeyer, lid

Drs. A.A.M. (Arnold) Oostveen, lid

Bisdom Haarlem

Overweging bij de Vespers van Epifanie, Haarlem 7 januari

Bij Jesaja 66, 10-14

‘Zoals een moeder haar kind troost, zo zal ik u troosten, in Jerusalem zult gij getroost worden.’

Aan het begin van dit nieuwe jaar horen we tegen het einde van Jesaja drie keer troost in één zin. Dat is een echo van wat we aan het begin van de

Adventstijd hoorden: ‘Troost, troost, mijn volk, zegt uw God. Spreekt tot het hart van Jerusalem en roept het toe, dat zijn lijdenstijd volbracht is.’ Die woorden toen eindigden met de aankondiging dat de Heer God als herder zijn kudde zal weiden, in zijn arm de lammeren zal vergaderen en die in zijn schoot zal dragen. Jesaja gaf ons daarmee een beeld van de zorgzaamheid van de Heer God. Wie met die beeldspraak van de herder toen nog kon denken dat God louter man is, die wordt door het net zo zorgzame beeld van vanmiddag gecorrigeerd. Want óók zoals een moeder haar kind troost, zo zal God zijn volk troosten, in de heilige stad Jerusalem. Aan haar borsten zullen ze verzadigd worden. De profeet gaat wel niet zó ver, dat hij die borsten direct aan God, maar aan jonkvrouwe Sion, Jerusalem toeschrijft, maar de associatie is toch wel gelegd: de Heer God is zorgzaam als een goede herder die schapen weidt en als een moeder die haar kinderen voedt. Met beide beelden troost God zijn volk.

Jesaja’s woorden waren oorspronkelijk bedoeld voor het joodse volk dat in ballingschap naar het oude Babylon was gedeporteerd. In die uitzichtloze situatie spraken ze het volk moed in en ook in latere generaties zijn ze dat altijd blijven doen. Wij horen deze woorden nu na een zeer bewogen jaar. Onze kerk werd opgeschrikt door de berichten over misbruik door ambtsdragers die hun grenzen overschreden. Dat schokte onze hele kerk; allereerst omdat we

oog kregen voor wat dergelijk misbruik bij slachtoffers teweeg kan brengen, waarvan je niet kunt zeggen: 'ach, zo erg was het toch niet.' Daarnaast schokte het velen in hun opvatting van onze kerk, waarvan men toch stiekem dacht dat die anders was dan die andere kerken waar misbruik plaatsgevonden heeft, én in hun opvatting van geestelijken, die welsiwaar niet op een voetstuk staan en mens zijn zoals wij allemaal, maar van wie wij toch op grond van hun roeping en wijding verwachten dat ze een zuiver en voorbeeldig leven leiden. Nu we ruim een half jaar verder zijn, dreunt de schok nog na. Onze kerk wil graag in het nieuws komen, maar het was beschamend dat dat op deze manier gebeurde.

Ons hele beeld van de wereld, althans het mijne, is er niet vrolijker op geworden. Waar vind ik troost? Niet zo maar in de wereld om me heen, hoeveel verstrooiing en afleiding daar ook te vinden is in allerlei prachtige dingen, in muziek en andere kunsten, in wandelingen in Gods mooie natuur, in lekker eten en drinken of wat ander leuks en aangenaams we met Kerstmis nog allemaal hebben gedaan. Uiteindelijk blijft dat allemaal niet meer dan slechts verstrooiing en afleiding als ik geen antwoord krijg op de vraag die mijn geweten kwelt: hoe kan het dat mensen macht over elkaar willen uitoefenen, dat sterkeren zwakkeren gebruiken, misbruiken en dat seksualiteit, dat prachtige geschenk van menselijke intimiteit tot een duivels machtsmiddel wordt?

Na de kerstdagen las ik een themanummer van een weekblad vol met artikelen over schaamte en schande. In een van die artikelen las ik een dichtregel over ridders, die me te denken gaf. Ik bespaar u dat middeleeuwse Nederlands, maar de dichtregel kwam erop neer, dat ridders zich sterk maken en desnoods hun leven op het slagveld op het spel zetten om daarmee hun angst voor verlies van hun eer te bezweren en te overschreeuwen. Anders gezegd: ze zijn zo bang dat hun eer geschonden wordt of dat ze die verliezen, dat ze met elkaar de strijd aan gaan. Ik moest denken aan de manier waarop gorilla's indruk op elkaar proberen te maken door te dreigen en te schreeuwen, of honden agressief worden en gaan blaffen als ze zich in het nauw gedreven voelen. Blijkbaar zijn mensen hun

dierlijke oorsprong niet helemaal kwijt. Misschien toont zich daar de armoede van onze tijd: dat mensen hun morele kompas kwijt zijn of zelfs helemaal nooit hebben leren kennen, daardoor angstig zijn om iets wezenlijks te verliezen en zich sterk gaan maken ten koste van elkaar en liefst de zwakkere. Als ik in dat besef het begin van een antwoord op mijn vraag vind, kan ik verder bij mijzelf te rade gaan: waar zou ik bang voor moeten zijn? Waarvoor maak ik me sterk om dat niet kwijt te raken? Welke eer heb ik te verliezen?

'Troost, troost, mijn volk,' hoorden we Jesaja een paar weken geleden zeggen, en vanmiddag wordt het beeld van de herder aangevuld met het beeld van God als moeder. Wie tot Gods volk behoort is blijkbaar een schaap of een kind. Ik ben in mijn geloof zo'n schaap of een kind, dat leeft bij de gratie van Gods zorgzaamheid voor mij. Het begin van mijn bevrijding tot evenwichtige volwassenheid ligt bij het inzicht dat ik niet volstrekt zelfstandig ben, maar dat mijn zelfstandigheid begint bij Gods zorgzaamheid voor mij. Hij leidt mij als schaap als goede herder naar grazige weiden en wateren der rust. En als een moeder troost Hij mij als kind met melk en honing in het beloofde land, zijn – niet de door ons uitgeroepen – vredesstad Jerusalem. Als ik dát weet en als dát de basis is van mijn bestaan, wat zou ik me dan voor andere mensen sterk moeten maken? Ja, ik kan mijn eer verliezen als anderen misbruik van mij maken, en toch blijf ik kind van God. En ja, ik kan mijn leven verliezen op het slagveld van de harde maatschappij, maar net zoals het kind dat met Kerst geboren is en dat met Pasen de dood overwint, zo heb ik door mijn doop deel aan het leven in God, dat alle beperktheid te boven gaat.

Juist de ervaringen uit het afgelopen jaar hebben me erin gesterkt dat de wereld niet zonder kerk, niet zonder evangelie kan. Niet zonder moreel kompas – en dat is nog iets anders dan moralisme –, niet zonder mensen die zoeken naar Gods zorgzaamheid over alle grenzen heen, die het volhouden om het wonder van Gods goedheid week aan week met elkaar te vieren en daar in hun dagelijkse leven van te getuigen. Ik wens u allen een zalig nieuwjaar!
DS

Overige berichten

Bij de opheffing van de Stichting Oikos

Het Griekse woord *oikos* betekent 'huis': de plaats waar mensen samenleven. De Stichting Oikos was een oecumenisch samenwerkingsverband van een aantal Nederlandse kerken, waaronder de Oud-Katholieke Kerk. Oikos stimuleerde christenen om verantwoordelijkheid voor elkaar en voor de wereld op een breed terrein zichtbaar en tastbaar te maken. Veel kerken wilden en willen daar zeker iets aan doen en door samen te werken lukt het beter om meer zicht op en aandacht voor zaken te krijgen die je er als kleine kerk niet zomaar bij regelt. Aan deze periode van positief en gezamenlijk werken aan het zichtbaar maken van en het zoeken en vinden van oplossingen voor wereldse problemen is door het opdrogen van de meeste geldbronnen per 31 december 2017 helaas een einde gekomen.

Oikos werkte aan veranderingen in de Nederlandse samenleving gericht op een eerlijke en leefbare wereld voor iedereen. Want: het kon en kan anders! Oikos concentreerde zich daarbij op de economie, klimaatverandering, vluchtelingen, migranten en conflicten/polarisatie. Veel onderwerpen kwamen aan de orde in de achterliggende jaren. Dat kon door financiële bijdragen van organisaties als ICCO, Cordaid, Kerk en Wereld en vele andere fondsen en organisaties. Doordat echter de Nederlandse regering in de laatste tien jaar haar bijdrage aan ontwikkelingssamenwerking structureel met 75 % verminderde, moesten met name deze medefinancieringsorganisaties inkrimpen en kunnen deze geldschieters niet langer voldoende geld voor Oikosprojecten opbrengen.

Een greep uit de recente activiteiten van Oikos:
- meer aandacht voor de gevolgen in derdewereldlanden van de klimaatverandering

die vooral door westerse landen wordt veroorzaakt: 'als jij nu goedkoop vliegt overstroomt straks Bangladesh';

- vergroening van kerken en kerkelijke instellingen: een praktische aanpak met veel uitwisseling;
- eerlijke belastingen, die niet door westerse systemen onttrokken worden aan derdewereldlanden;
- opstarten van initiatieven in de textielindustrie tot het gebruik van Max Havelaarstoffen;
- organiseren van de Klimaatloop: een vóór de klimaatop over weekenden gespreide bedevaartstocht naar Parijs door heel Nederland langs een aantal kerkelijke steunpunten;
- jongeren en studenten betrekken bij het opzetten van milieu- en *fair trade*-initiatieven;
- opzetten van een Kenniscentrum Religie en Ontwikkeling: invloed van geloof op ontwikkeling;
- uitbouwen van een aanpak *dialogue for peacefull change*, wat betekent het geweldloos aanpakken van sociale problemen in binnen- en buitenland: een uiterst succesvolle benadering.

Dergelijke activiteiten werden uitgewerkt in de vorm van onder meer veelal openbaar toegankelijke workshops, werkboeken, gespreksgroepen, symposia, binnen kerkelijk verband georganiseerde bijeenkomsten en nog veel meer. Alle reden dus om ons ook als Oud-Katholieke Kerk af te vragen wat we nu gaan doen. Zaken als de bovengenoemde voorbeelden niet meer aanpakken – 'we hebben al genoeg aan ons hoofd' – of toch een nieuwe kans geven, al dan niet samen met anderen van goede wil? Als oud-katholiek vertegenwoordiger namens de kleine kerken heeft ondergetekende twaalf jaar als bestuurder in het hoofdbestuur zitting gehad. Uw reactie is welkom op b.w.wagenaar@gmx.net. LW

Inspirerend bezoek uit Congo

Begin december 2017, een paar dagen voor haar vergadering, ontving het bestuur van de bisschoppelijke Commissie Sint Paulus, oud-katholieke missie en diaconaat buitenland, bericht dat de anglicaanse aartsbisschop Zacharie Masimango Katanda van Congo in Nederland zou zijn. Hij was in de gelegenheid om het bestuur bij te praten over de projecten die gesteund worden en heeft daarna nog tijd voor een gesprek met bisschop van Haarlem, Dick Schoon, die hij al vaker ontmoet had.

De aartsbisschop en zijn vrouw reizen met een motor door zijn bisdom om de parochies te bezoeken. Hij vraagt dan onder meer aandacht voor de geloofsopvoeding van kinderen omdat hij graag wil dat ouders het als hun verantwoordelijkheid zien om thuis van christelijk gedrag een gewoonte te maken. Door met hun kinderen naar de kerk te gaan, door thuis de Bijbel te lezen en te bidden. De bisschop benadrukte dat het heel belangrijk is om te luisteren. Door het Woord van God te lezen luister je naar God en ook in stilte kun je leren de stem van God te horen. Door tijdens zijn bezoeken hier aandacht voor te vragen, hoopt bisschop Masimango dat het zaad van christen zijn al vroeg bij de kinderen wordt geplant.

Vanwege een tekort aan priesters – de kerk groeit namelijk als kool – worden vrijwilligers opgeleid die in de dorpen kerkelijke bijeenkomsten zonder eucharistie kunnen leiden. Zij zijn geen priesters en hebben maar een zeer beperkte opleiding. Ook worden er vrijwilligers gevraagd om voor een jaar op missiereis te gaan. Als ze van huis zijn, zorgt ondertussen de gemeenschap voor hun familie. Vanzelfsprekend blijft het ook nodig om priesters op te leiden. Sint Paulus steunt dan ook al vele jaren het Seminarie in Bunia .

Een andere belangrijke taak van de aartsbisschop is het namens zijn kerk onderhouden van contact met de regering. De kerk probeert sinds drie jaar de regering zover te krijgen dat zij de opbrengsten van de gedolven mineralen in het eigen gebied investeert ten bate van de plaatselijke bevolking. Bijvoorbeeld om wegen, scholen en ziekenhuizen te bouwen. Tot nu toe is het namelijk vooral de kerk die dat financiert. Bisschop Masimango was daarom door het Instituut Clingendael voor Internationale Betrekkingen in Den Haag uitgenodigd om een training te volgen om hem te leren hoe hij zich staande kan houden tussen de verschillende betrokken partijen en ieders belangen.

Het bestuur van Sint Paulus vertelde op haar beurt aan de aartsbisschop over haar jubileumtour langs parochies waarmee zij probeert in gesprek te gaan over het belang van missie en diaconaat. Dat het bij contacten met

landen ver weg allereerst gaat om het opbouwen van relaties, om een uitwisseling tussen gelovigen uit verschillende culturen. De aartsbisschop gaf twee voorbeelden van de solidariteit die westerlingen kunnen ervaren in de Afrikaanse cultuur: een westerling in Congo hoorde dat zijn oom in Europa was overleden. De Congolezen hielden spontaan een wake voor hem en begonnen met de westerling samen te bidden en te zingen. Een andere hoorde dat haar kind in Europa ziek was. De Afrikanen informeerden naar haar kind in Europa. Haar kind werd hun kind.

Het christendom bestaat al 1500 jaar in Europa en pas 100 jaar in Congo. Met dat in gedachten hebben wij ten opzichte van de Afrikanen meer ervaringen met uitdagingen betreffende ons geloof. Mogelijk bieden de Afrikanen in de toekomst hulp bij de verdieping van ons geloof door hun wat vrijmoediger omgang met God. Bij ons in het Westen wordt een geloofsgesprek over hoe we kunnen omgaan met God vaak verlamd door de wetenschappelijke vraag of God wel kan bestaan.

Het inspirerende gesprek met deze bisschop was een prachtig voorbeeld van de uitwisseling tussen gelovigen uit verschillende culturen! AMF

Liedbegeleidingen gezocht of aangeboden?

Ben u ook op zoek naar de officiële begeleiding van een kerkelijk lied of gezang of biedt u een uitgave met vele officiële begeleidingen aan? Dat kan nu ook via deze Nieuwsbrief. Mailt u dan naar pastoor Rudolf Scheltinga – nu nog via e-mailadres: rbjmm.scheltinga@kpnmail.nl. Wat bij de één op de plank blijft liggen kan bij de ander misschien wel dienst doen op de standaard. RS

TE HUUR

De Bisschopskas van Haarlem biedt voor twee jaar de karakteristieke pastorie van de kerk aan de Oosteinderweg 392 te Aalsmeer te huur aan.

- Het is een zelfstandige woning met, indien gewenst, ruime mogelijkheid voor kantoor- of praktijkruimte.
- Het pand is ook geschikt als familiehuis voor verschillende generaties.
- Bij het complex hoort een grote tuin.
- De woning is in 2018 te betrekken.
- Huurprijs is nader overeen te komen afhankelijk van de mate van inzet van de huurder voor het beheren van het complex.

Van de huurder wordt betrokkenheid verwacht als beheerder van de kerk van H.H. Petrus en Paulus en bij het, eventueel samen met anderen, ontwikkelen en uitvoeren van beleid om het bijzondere complex aan de Oosteinderweg voor het voetlicht te brengen en om te komen tot een rendabele exploitatie van het geheel, waarbij ook de mogelijkheid tot het genereren van eigen inkomen wordt geboden. Gedacht wordt o.a. aan: kerkdiensten, trouwlocatie, concerten, ontvangsten, enz.

www.oudkatholiekekerk.nl/aalsmeer
voor impressie van de kerk en gebruikers.

Geïnteresseerden kunnen zich wenden tot
Janus Vastgoedbeheer,
Postbus 62, 1970 AB IJmuiden.
Tel. 0255 547575, email: info@janusgroep.nl

Op komst

Weekend voor jongeren in het bisdom Haarlem

Het Stuifduinweekend komt er weer aan! Het weekend voor jongeren van 9-16 jaar in het bisdom Haarlem. Gezellig samen met leeftijdgenoten op een mooie locatie, dit keer in Waarland in de gemeente Schagen. Afwisselend programma, leuke binnen- en buitenspellen, goede gesprekken, lering, relaxen en lol met elkaar.

Wanneer: vrijdag 9 februari, vanaf 17.00 uur, tot zondag 11 februari, 13.00 uur.

Eigen bijdrage (indien mogelijk): 50 euro.

Opgeven: via mail naar Erna Peijnenburg, jongerenpastor bisdom Haarlem: erna@okkn.nl

Staal en water: met de Raad van Kerken naar Den Helder

Op 16 maart vanaf 10.30 uur organiseert de Raad van Kerken van Nederland een werkbezoek aan de marine in Den Helder. Er is een rondleiding op een van de schepen, er wordt geluncht, er is een reflectie en een afsluitende korte dienst te velde. Het thema is: staal en water. Het gaat over de betekenis van levensbeschouwing in het leven. Of, zoals één der militairen het uitdrukte tegen de vlootpredikant: 'Doordat u er bent, kunnen we het als zeelui tenminste ergens over hebben'. Deelname is gratis, maar er is wel een maximum gesteld. Dus wie het eerst komt, wie de meeste kans heeft een kaartje te bemachtigen. Men kan door defensie gratis van het station in Den Helder worden afgehaald. Pastores die dat willen kunnen een certificaat met studiepunten

krijgen. Leden van Raden van Kerken worden in het bijzonder uitgenodigd.

Locatie: Rijkszee en Marinehaven 1 in Den Helder. Opgeve: rvk@raadvankerken.nl

Inspiratiedag Kerkproeverij

Kerkproeverij start dit jaar op 6 april a.s met een boeiende inspiratiedag, die voor voorgangers, pastores, kerkelijk werkers en andere geïnteresseerden gratis toegankelijk is. Op deze inspiratiedag komen interessante sprekers en kun je aan interactieve workshops deelnemen. Wil jij met jouw kerk een succes maken van Kerkproeverij 2018? Meld je dan via de site van Kerkproeverij aan.

De Kerkproeverij 2018 wordt op de meeste plaatsen op zondag 17 september (zaterdag 16 september) geconcretiseerd. Laat u informeren en inspireren over het initiatief dat Michael Harvey in Engeland lanceerde onder de titel *Back to Church-Sunday*.

Het kernteam zal de bezoekers resultaten laten zien over 2017, onderliggende ideeën aanreiken en in workshops laten oefenen. Een dag om mee te maken om een indruk te krijgen van mogelijkheden in de eigen gemeente of parochie. Het kernteam van de organisatie bestaat uit: Leo Fijen, Nynke Dijkstra, Arjan Bultsma, Rachel Koopman, Wim Altink en Klaas van der Kamp. Kom naar de inspiratiedag op 6 april!

De inspiratiedag wordt op 6 april 2018 gehouden in het gebouw van KRO-NCRV, 's-Gravelandseweg 80, 1217 EW Hilversum. Tijd: 10.00 – 15.30 uur.

kerkproeverij

Summerschool Oud-Katholieke Theologie 2018

De *Summerschool* Oud-Katholieke Theologie is dé mogelijkheid om je een week lang in de oud-katholieke theologie te verdiepen! Docenten van het Oud-Katholiek Seminarie geven colleges over verschillende onderwerpen, zoals de geloofsleer, liturgiek, de praktijk en spiritualiteit, de geschiedenis, de oecumene en het kerkelijk recht. Twee excursies, naar het Catharijneconvent en door kerkelijk Utrecht, zorgen voor een afwisselend programma. De cursus vindt van 1 t/m 6 juli 2018 plaats in Utrecht. Voor details en aanmelding, zie: <https://www.utrechtsummerschool.nl/courses/culture/old-catholic-theology-in-its-ecumenical-context>. Voor meer informatie staat de cursusleider, prof. dr. Peter-Ben Smit (p.b.a.smit@uu.nl) graag ter beschikking.

Internationaal Oud-Katholiek Congres, Wenen 2018 ...

Van 20 t/m 23 september wordt in Wenen het 32^e Internationale Oud-Katholiek Congres gehouden. Wie al eens zo'n bijeenkomst heeft bezocht, weet hoe inspirerend de ontmoeting met geloofsgenoten uit de andere kerken is. Voor nieuws, programma en opgave zie de website <https://kongress2018.altkatholiken.at>. Er is al veel voorpret te beleven en u kunt zich meteen aanmelden!

... en jongerencongres!

Van 20-23 september 2018 wordt in Wenen ook een oud-katholiek jongerencongres georganiseerd. Het is een onderdeel van het congres waarin oud-katholiek uit allerlei landen elkaar kunnen ontmoeten. Zo'n congres vindt eens in de vier jaar plaats. Misschien was jij er ook bij in 2014 in Utrecht? Voor de ruim dertig jongeren die daar toen bij waren was het een onvergetelijke ervaring! Dit evenement is open voor jongeren tussen de 12 en 25 jaar. We reizen per trein naar Wenen op woensdagavond 19 september, en komen zondag 23 september weer terug. Kosten en nadere details zullen later bekend worden gemaakt. Heb je interesse? Mail alvast met de jongerenpastores Michael: michael@okkn.nl, of Erna: erna@okkn.nl.

Vraag en aanbod

Stewards gezocht voor de Wereldraad van Kerken

Oproep vanuit de Wereldraad van Kerken die we hier graag doorgeven, betreffende een grote uitdaging voor jongeren om mee te doen als *steward* tijdens de vergadering van het Centraal Comité van de Wereldraad van Kerken in Genève van 6 t/m 23 juni 2018. Aartsbisschop Joris Vercammen is lid van dit Centraal Comité van de Wereldraad van Kerken en kan er veel over vertellen. Maar er is nú al veel informatie te vinden via onderstaande link. Echt dé gelegenheid voor jongeren om kennis te maken met de Wereldraad van Kerken en leden van het Centraal Comité van over heel de wereld te ontmoeten. Probeer het!

Voor meer informatie: <https://www.oikoumene.org/en/press-centre/events/wcc-invites-applications-to-central-committee-stewards-programme>. Je kan ook contact opnemen met youth@wcc-coe.org voor meer informatie (in het Engels).